ՓՈՒՆՋ

— ԹԵՐԹ —

ՕՐԱԳԻՐ

10 փարայ

Պօշիս քաժանորդ ըլլալու ջոջ մէկ արծաթ Մէճիտ դիւի ջնարհ փոքր թերթերու 100 թուոց համար, իսկ գաւառաց մէջ 30 ցրշ. դարձեալ 100 թուոց համար, ինչպէս որ Թեան ծանրքացատ ըլլալով։ — Շաբաթներին տարեկան է միայն երկու արծաթ Մէճիտ, եւ հատը 40 փարա։

Գանուելման տեղը 40 փարա է մէկ անգամի համար, իսկ աւելիին պակասութիւն կը ձգեն։

Օրագրիս վերաբերեալ գրութիւնք դիտք է ուղղել առ Տնօրէնն Կ. Պօշիս Մահմուտ փաշա Քիւրթճի խան ջարի յարկ թիւ 26 Հայաֆեանի Տպարան։

Թիւ 8 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 1872 ՅՈՒՆԻՍ 1

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մեր ազգայիններէն մէկն այս օրերս Պատրիարքարանի կողմանէ եկեղեցական ազգային Հիւանդանոցը ղրկուեր ու բանտարկուեր է։

Այս անձը, զոր յականէ յանուանէ չգիտեմք, կըսուի թէ քանի անգամ որ Պատրիարքարանին առջեւէն անցնի Պատրիարք Հօր համար ծանր հայհոյութիւնները կընէ, և վերջին անգամ բարձրաձայնիւ ըսեր է եղեր, որուն համար դատապարտուեր է բանտարկութեան։

Հետաքրքիր եմք իմանալ, թէ ով է այս անձն, և հայհոյելու ինչ պատճառ ունի, թէ և ինչ պատճառ ալ որ ունենայ, մեղադրելի ու դատապարտելի է։ եթէ իրեն կամ ուրիշի դէմ գործուած անիրաւութեան մի համար զայրացած է, պարտի բողոքել և ոչ թէ հայհոյել։ հայհոյելով կորսնցնել իրաւունք մի՝ եթէ կայ, տեղը չդար, և ընդհակառակըն ինքն յանցաւոր կլինի ինչպէս եղած է։

Այսու ամենայնիւ, դիտողութեան արժանի կէտ մի կայ։ պէտք չէր բանտարկել այս անձն առանց դատաստանի. դատաստանական խորհրդոյ ատեանը հանելու, և Ս. Պատրիարք Հօր կողմանէ նէ ալ փոխանորդ մի ուղելով՝ դատելն յետոյ դատապարտելու էր։ քանի որ այսպէս եղած չէ, հաւանական կասկածները կարելի է ընել։ օրինակի համար՝ կասկածել թէ յիշեալ անձին դէմ եղած անիրաւութիւն մի ծածկելու և զանի ահաբեկելու համար այսպիսի ղրկպարտութիւն մի եղած լինի։

Մեկը առանց դատաստանի դատապարտել և պատժել՝ արդարասէր անձանց գործ չէ։

— Արմաշի երկու միաբանաց մայրաքաղաքս գալն երեկ ծանուցուած առեն, սխալմամբ «քահանայ» ըսուեր է փոխանակ «վարդապետ» ըսուելու։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայրաքաղաքիս մէջ չատ տեղ տարակայց խօսակցութեան նիւթ եղած է մեին գինը։

Ժողովուրդը՝ որ բաւական ժամանակէ հետէ կնեղուէր մեին չափազանց զգողութեան համար, և չատ տուներ չատ ժամանակ տրամ մի միա մնած չունէր, երբ լսեց թէ Պօլսոյ քաղաքապետութիւնը 10–12 ղրուչէն մինչեւ 5 ի իջուցած է մեին գինը, և մանաւանդ երբ կարգաց քաղաքապետութեան պաշտօնատան կողմանէ հրատարակուած պաշ-

ռօնական յայտարարութիւնը, չատ և չատ ուրախացաւ և սկսաւ օրհնել իր Ծգոստափառ Ծերը և Պօլսոյ քաղաքապետ վեհափայլ Պէյիմ պէյը. սակայն մեծ կլինի Ժողովրդեան զարմանքը, երբ օրեան 5 ղրուչի միս առնելու յուսով կը մերձենայ մսավաճառաց, և կտեսնէ որ 7 ղրուչին վար միս տուող չկայ, և թէ հարկադրեալ է ուզած գինը վճարել:

Ընդդէմ օրէնքի և պաշտօնական հրատարակութեան քաղաքապետութեան, և ընդդէմ մսավաճառաց երեւելոյ տուած խոստման՝ չատ տեղ մսավաճառաց բռնած այս յամառ ընթացքը (գաղտնի ինամը) արդարև զարմանալի է, և քաղաքապետութեան պաշտօնատան խորին ուշադրութեան արժանի:

— Բ. Դրան կողմանէ առ Սերվիոյ իշխանութիւնն ծանուցագրի մը ուղղուած լինելուն լուրը զոր մեք ալ հրատարակեցինք, սուտ կհանեն:

— Ինչպէս ուրիշ տարիները նոյնպէս և այս տարի առաջիկայ Օգոստոս 3 ին մեծ կղզւոյն առջեւը նաւային մրցման հանդէս պիտի կատարուի:

— Թրիէսթի մէջ ծաղկի հիւանդութիւնն երեւան եկեր է, և օրը 40–50 ի չափ անձինք զոհ կերթան եղեր:

— Թունուսի մէջ չատ տարիներէ հետէ նմանը չտեսնուած առատ կյուսադուի այս տարուան բերքը:

— Ինչպէս մայրաքաղաքիս և շրջակայից համար պէտք եղած ծխախոտի մենաշնորհն ընկերութեան մի յանձնուելուն, նոյնպէս Իզմիրի և շրջակայից ծխախոտի մենաշնորհն Պալթաճի Լէոնիտաս էֆէնտիին յանձնուեր է 5½ տարուան համար և տարին 30 հազար լիրա վճարելու պայմանաւ:

— Օգոստափառ Սուլթանին առաջին սենեկապետն երէքշաբթի օրը Բ. Դուռն գացել, նորին վեհափառութեան կողմանէ հրամաններ բերեր է բարձրապատիւ մեծեպատքոխն:

— Էնկլիւբիւի նորընտիր կուսակալ նուպարեթ փաշա Սկլանիկէն եկեր, և պրուսայէն անցնելով իր նոր պաշտօնատեղին գացեր է:

— Եերկէօյի մէջ ալ փոթորիկ պատահեր է, բայց քանի մը պալակներ միայն կոտրեր են և ուրիշ վնաս չէ եղեր:

— Պարսից Շահը մայրաքաղաքս և եւրոպական ուրիշ մայրաքաղաքներ պիտի պտըտի եղեր: Աւստրիոյ կայսեր կողմանէ արդէն հրաւէր գացեր է Շահին՝ առաջիկայ տարւոյն մէջ Վիէննա բացուելիք Արուեստահանդիսին ներկայ գտնուելու համար, և ընդունուած լինելով նախ Վիէննա, անկէց մայրաքաղաքս, և ապա Լոնտոն և ուրիշ տեղեր պիտի երթայ:

Ցաճախ կլսուին այսպիսի լուրեր, բայց միշտ անհիմն կելնէ: Թերեւս այս անգամ ստոյգ եղած լինի: Պարսկաստանի համար չատ օգտակար կլինի, եթէ Շահը արդարև անգամ մի ճամբորդութիւն ընէ Եւրոպայի երեւելի կողմերը:

Ռուսիոյ կառավարութեան ծովային ներկայ ղօրութիւնը ընդ ամենը 16 զրահաւոր և 164 չոգենաւներէ կըբաղկանայ:

Սեվաստոփոլ՝ որ արեւելեան վերջին պատերազմին առեն գրեթէ կործանման վիճակի մը հասաւ, այժմ գարձեալ ամրացած ու զօրացած է:

— Յունաստանի կառավարութիւնը 1824 և 1825 տարիները ըրած փոխառութեան համար մէկ տոկոս և մէկ դրամագլուխէն բան մի վճարած չէ, թէ և փոխատուք ամենայն թախանձանօք կը պահանջեն և ամեն օր եւրոպայէն պաշտօնեին կգիմեն: Այս անգամ ալ Լոնտոնէն յատկապէս սեղանաւոր մի Ա-

թէնք գացեր և ելեւմտից պաշտօնական նեղը դրեր է, բայց չէ կրցեր որ և է գօհացուցիչ պատասխան մ՚ընդունել։

— Ինչպէս Գաղղիոյ նոյնպէս Գերմանիոյ մէջ շատ կարկուտ գալով երկրագործութեան բաւական վնաս հասուցեր է։

— Լրագիրք վերջին օրերս դրեթէ մոռցած են Ռուսիոյ ղինուորական պատրաստութեանց վրայ խօսիլ. իրենց բոլոր ուշադրութիւնը դարձուցած են կորչագոնի խչխանին հրաժարած կամ չհրաժարած լինելուն խնդրոյն վրայ, և խոշոր եզերը կկեցնեն խորհրդածութեամբ, և ընդհանրապէս կկարծեն թէ կորչագոնի հրաժարմանէն Ռուսիոյ քաղաքականութեան ընթացքը բոլորովին վեր՝ի վայր կլինի։

Եւ արդարև կորչագոնի խչխանը՝ որ շատ տարիներէ հետէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց պաշտօնեայ էր, և իւր քաղաքագիտական հանճարովը ու մասնաւորութեամբը փառաւորուած էր բոլոր Եւրոպայի մէջ — այս օրերս հրաժարեր է և՝ ուրիշ մը յաջորդեր է։ Ասոր հրաժարման պատճառաւ եղած որ և է փոփոխութիւն չնշմարուիր առ այժմ։

— Ռուսիոյ հարաւային կողմը գարշելի քաղաքին զբօսարանին մէջ ոստիկանութեան երիւր դործակալք և ժողովուրդը կռուի բռնուելով, ոստիկանութիւնը հասեր է, բայց խաղաղեցնելու պատճառաւ ղէնք գործածած լինելով ժողովրդենէն շատերը սպանուեր են։

— Սպանիոյ երեսփոխանական ժողովը ալ որոշեր է առաջիկայ 1873 ին Արուեստահանդէս մի բանալ, և պէտք եղած ծախուց համար 12 միլիոն րուբլ (12 ղրուշի չափ արժէք ունի) յատկացուցեր է։

Զարմանալի է, որ Սպանիա դեռ ներքին ապստամբութիւնը զսպելու գործով մեծապէս զբաղած առենը, այսպիսի ձեռնարկութիւններ ընել կուզէ։

— Պերլինի բրուսիական պանքային վերատեսուչն Անդղիա գացեր է, դանձային մի քանի կէտերու կարգադրութեան համար։

— Գերմանիոյ, Աւստրիոյ և Ռուսիոյ կայսերաց մօտերս իրար գալով տեսութիւն ընելու լուրը ցոյտ կհանեն։

— Անցեալ ամսոյն 10 ին, Լոնտոնի մէջ յատկապէս բուռոց համար տեսարան մի բացուելով 18 հազար տեսակ ծաղկունք ի տես հասարակաց դրուեր են։

— Ռուսիոյ կառավարութեան կողմանէ ընդհանուր ներումն չնորհուեր այն լեհացի յանցաւորաց, որք փախած առեններն բռնուած էին։

— Գաղղիոյ Մէց երեւելի բերդապաղաքը գերմանացւոց յանձնող անուանի պաղէն մարալ մեթոին գաւառատանական հարցաքննութիւններն ակնոյ պատերազմական առեանի մը առջեւ, ինչպէս արդէն նշանակուած է։

— Լոնտոնի մէջ հեռեւեալ գէպքը պատահեր է։

79 տարեկան մէկը իւր փեսային գէնեմոլութեան համար միշտ դժգոհութիւն կցայտնէ և զանի կյանդիմանէ եղեր։ Գիշեր մ՚ալ փեսայն ըստ իւր սովորութեան կդառնայ տուն ասստիկ գինովցած և խելքը գլխէն գացած լինելով. ծերունի անեղը այս անգամ կատաղելով չարաչար յանդիմանելէն յետոյ՝ երբ փեսայն տանը դրանը առջեւ կելնէ, ինքը վերէն հրացանը կառնէ և փեսային վրայ ուղղելով կսպաննէ զանի։ Անմիջապէս ոստիկանութիւնը իմանալով կհասնի և ծերունին կբռնուի կբանտարկուի։ Հարցաքննութիւն լինելով՝ խոստովաներ է յանցանքը և մահուան դատապարտուելով կախուեր է։

Աղջիկը՝ որ տակաւին 22 տարեկան չկայ եղեր, այսպէս թէ ամուսինը և թէ

հայրը կորանցնելուն վրայ անմխիթար սգոյ ու վշտաց մէջ ընկղմելով, և վերջապէս չկրնալով հանդուրժել, շաբաթ մ'ետքը ինքն ալ ձգեր է աշխարհը՝ թուենաւորելով ինքզինքը։

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՏԷՏԷԵԱՆ

ՆԱՐԵԿ

Պատկերազարդ, թուղթ և կազմ ընտիր (14 բուն թիւ տառով)։

Կը ծախուի Զաքմաքճըլար-եօղուշլու թիւ 10 Տէտէեանց վաճառատունը, գին 10 ղուրուշ։

ԺՕՋԷՖ ՊԱԼՍԱՄՕ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ԱԼԵՔՍՕՆՏՐ ՏՒՒՄԱ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

Կ. ԵԱՋՄԱՃԵԱՆ

Աշխարհաճանաչ հեղինակին նշանաւոր գործերէն մին եղող այս հետաքրքրաշարժ վիպասանութեան հայերէն թարգմանութիւնը ութ հատորի բաժնուած՝ բաժանորդագրութեան գինն ղուրուշ — 70. մէն մի հատորի գին կէս արծաթ մէճիտ։

Բաժանորդ գրուիլ ուզողը պէտք է գիմէ Զաքմաքճըլար-եօղուշլու թիւ 10 Տէտէեանց վաճառատունը։

ԱԳՆԷՍ

ՎԷ ԵՕ

ՆԷՑ ԶԱՂԱՆ ԳՐՔԱՃԻՂԱՋ

եաղտը ցանթապտէ Ե. Ս. Փիւրքճիանօֆ, գին 4 դահեկան։

Ա Զ Դ

Մեծ նոր խանի վերի դուռը թիւ 3 սենեակը գաղղիարէն ու տաճկերէն լեզուաց և տոմարակալութեան դասախօսութիւն կըլլայ երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը։

Դասատուք այցելութեամբ ալ դասախօսութեան կերթան։ 3

Ազգային Հիւանդանոցի պատուաժան Հոգաբարձութիւնը, 1868 թուականէն սկսեալ՝ չորս տարուան գործառնութենէնց վրայ տեղեկագիր մը հրատարակած է, որ ի գին 10 ղրուշ կծախուի Հոգաբարձութեան դրասենեակը՝ մեծ նոր խան թիւ 49։

Այս տեղեկագրին նիւթական արդիւնքը յատկացեալ է ի նպաստ Հիւանդանոցի։ կ'յուսամք, թէ հետաքրքիր ազգայինք կիմութեան առանձաւ թէ պատրաստարանին մատակարարութեան վիճակին վրայ մանրամասն տեղեկութիւն առնելու և թէ այս առթիւ իսկ պատրաստելոց նպաստ մ'ընելու նպատակներով։

ԼԳԱԳԻԿ

ՎԵՐՋԻՆ ԱՐՔԱՅ ՀԱՑՈՑ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

ԹԱՏՐԵՐԳՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԻՆԳ ԱՐԱՐՍ

Գրեաց Ս. կարապետ Տէր Մինասեան 'ի տուրբ ուխտէ սրբոյ Յակովբեանց։

Գին 5 դահեկան։

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ

Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՍԷՓ ԳԱԼԱՅԵԱՆ

Կ. Պոլիս Փիւրքճի խան ջաքի մարկ թիւ 26։